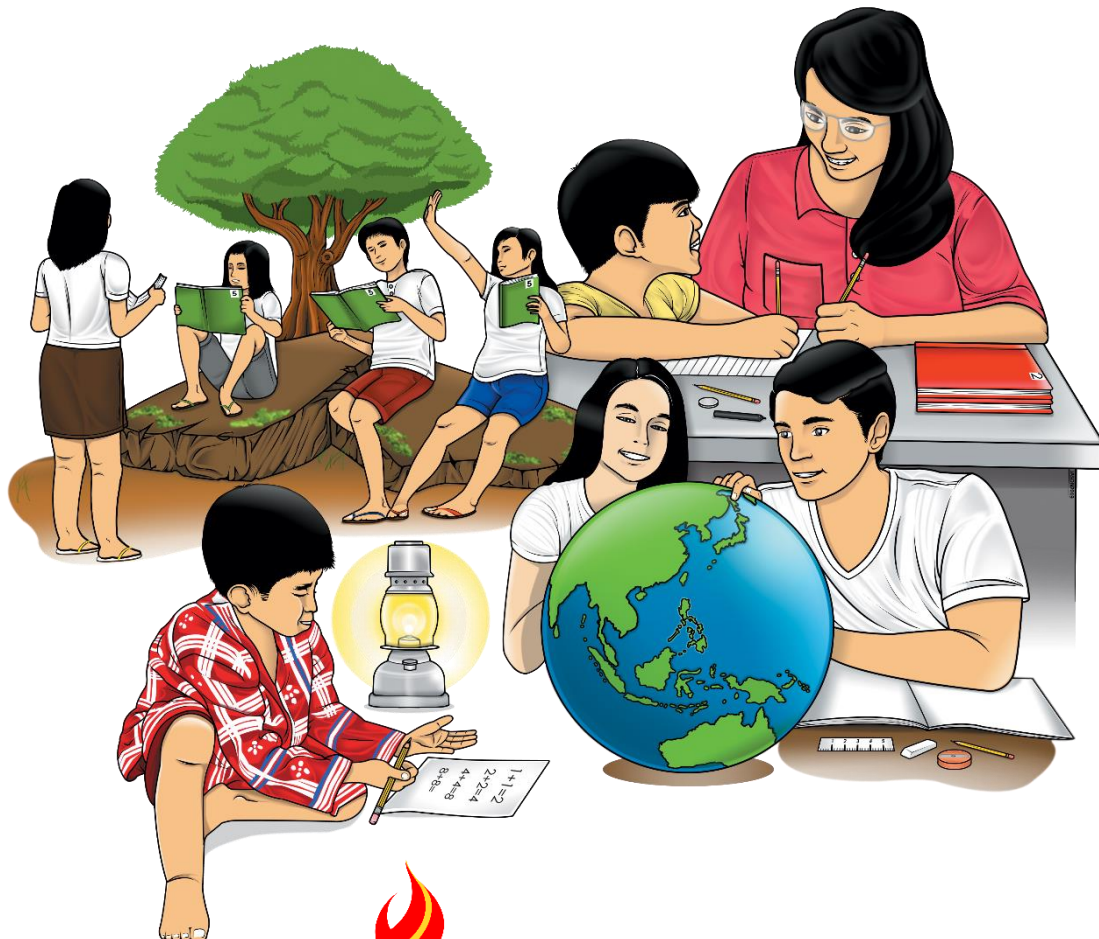

Filipino

Unang Markahan – Modyul 4: Panitikang Asyano – Sanaysay ng Indonesia

Filipino – Ikasiyam na Baitang**Alternative Delivery Mode****Unang Markahan – Modyul 4: Panitikang Asyano – Sanaysay ng Indonesia****Unang Edisyon, 2020**

Isinasaad sa Batas Republika 8293, Seksiyon 176 na: Hindi maaaring magkaroon ng karapatang-sipi sa anumang akda ang Pamahalaan ng Pilipinas. Gayonpaman, kailangan muna ang pahintulot ng ahensiya o tanggapan ng pamahalaan na naghanda ng akda kung ito ay pagkakakitaan. Kabilang sa mga maaaring gawin ng nasabing ahensiya o tanggapan ay ang pagtakda ng kaukulang bayad.

Ang mga akda (kuwento, seleksiyon, tula, awit, larawan, ngalan ng produkto o brand name, tatak o trademark, palabas sa telebisyon, pelikula, atbp.) na ginamit sa modyul na ito ay nagtataglay ng karapatang-ari ng mga iyon. Pinagsumikapang matunton ang mga ito upang makuha ang pahintulot sa paggamit ng materyales. Hindi inaangkin ng mga tagapaglathala at mga may-akda ang karapatang-aring iyon. Ang anumang gamit maliban sa modyul na ito ay kinakailangan ng pahintulot mula sa mga orihinal na may-akda ng mga ito.

Walang anumang bahagi ng materyales na ito ang maaaring kopyahin o ilimbag sa anumang paraan nang walang pahintulot sa Kagawaran.

Inilathala ng Kagawaran ng Edukasyon

Kalihim: Leonor Magtolis Briones

Pangalawang Kalihim: Diosdado M. San Antonio

Bumuo sa Pagsusulat ng Modyul

Manunulat: Emma P. Tormis

Editor: Susan S. Bellido, Alice B. Maglinte,

Tagasuri: Anita D. Subebe, Maria Laarni M. Recentes, Jennifer S. Ontolan, Almera M. Carido

Tagaguhit: Emma P. Tormis, Swelyn E. Forro

Tagalapat: Marvin D. Barrientos

Tagapamahala: Isabelita M. Borres

Eugenio B. Penales

Sonia D. Gonzales

Ma. Liza R. Tabilon

Lilia E. Abello

Evelyn C. Labad

Inilimbag sa Pilipinas ng _____

Department of Education – Region IX

Office Address: Regional Center, Balintawak, Pagadian City

E-mail Address: region9@deped.gov.ph

Filipino

Unang Markahan – Modyul 4:

Panitikang Asyano –

Sanaysay ng Indonesia

Paunang Salita

Ang Self-Learning Module o SLM na ito ay maingat na inihanda para sa ating mag-aaral sa kanilang pag-aaral sa tahanan. Binubuo ito ng iba't ibang bahagi na gagabay sa kanila upang maunawaan ang bawat aralin at malinang ang mga kasanayang itinakda ng kurikulum.

Ang modyul na ito ay may inilaang Gabay sa Guro/Tagapagdaloy na naglalaman ng mga paalala, pantulong o estratehiyang magagamit ng mga magulang o kung sinumang gagabay at tutulong sa pag-aaral ng mga mag-aaral sa kani-kanilang tahanan.

Ito ay may kalakip na paunang pagsusulit upang masukat ang nalalaman ng mag-aaral na may kinalaman sa inihandang aralin. Ito ang magsasabi kung kailangan niya ng ibayong tulong mula sa tagapagdaloy o sa guro. Mayroon ding pagsusulit sa bawat pagtatapos ng aralin upang masukat naman ang natutuhan. May susi ng pagwawasto upang makita kung tama o mali ang mga sagot sa bawat gawain at pagsusulit. Inaasahan namin na magiging matapat ang bawat isa sa paggamit nito.

Pinapaalalahanan din ang mga mag-aaral na ingatan ang SLM na ito upang magamit pa ng ibang mangangailangan. Huwag susulatan o mamarkahan ang anumang bahagi ng modyul. Gumamit lamang ng hiwalay na papel sa pagsagot sa mga pagsasanay.

Hinihikayat ang mga mag-aaral na makipag-ugnayan agad sa kanilang guro kung sila ay makararanas ng suliranin sa pag-unawa sa mga aralin at paggamit ng SLM na ito.

Sa pamamagitan ng modyul na ito at sa tulong ng ating mga tagapagdaloy, umaasa kami na matututo ang ating mag-aaral kahit wala sila sa paaralan.

Alamin

Maligayang pagdating sa ikaapat na modyul kaibigan! Ako ay nagagalak na natapos mo ang ikatlong modyul. Napakagaling! Narito akong muli, ang iyong kaibigan na si Kokoy, para gumabay sa iyong paglalakbay.

Natatandaan mo pa ba kaibigan ang ating tinalakay sa nakaraang aralin? Ito ay ang mga tulang “Isang Punongkahoy,” ni Jose Corazon de Jesus at “Ang Guryon” ni Ildefonso Santos.

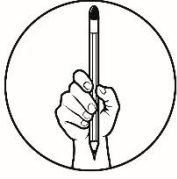
Naging bahagi rin ng ating talakayan ang wastong gamit ng mga salitang naglalarawan o pang-uri na nagpapatingkad sa mga pahayag.

Handa ka na ba kaibigan sa bagong aralin? Magaling! Ating kilalanin at aalamin ngayon ang isang sanaysay na pinamagatang “Kay Estella Zeehandelaar” mula sa Indonesia na isinalin ni Elynia Ruth S. Mabanglo. Atin ding tatalakayin ang mga gamit ng pang-ugnay sa pagpapahayag ng mga opinyon na makatutulong sa paglalahad ng mga pangyayari.

Pagkatapos ng ating paglalakbay, inaasahan ko na:

1. Naipaliliwanag ang salitang may higit sa isang kahulugan; **(F9PT-1f-42)**
2. Nasusuri ang paraan ng pagpapahayag ng mga ideya at opinyon sa napanood na debate o kauri nito;
3. Naisusulat ang sariling opinyon tungkol sa mga dapat o hindi dapat na katangian ng kabataang Asyano **(F9PU-1f-44)**
4. Nagagamit ang mga pang-ugnay sa pagpapahayag ng sariling pananaw. **(F9WG-1f-44)**

Subukin

Bago tayo magpatuloy sa ating aralin, sagutin mo muna ang sumusunod. Handa ka na ba?

Panuto. Basahin ang bawat talata at sagutin ang mga tanong. Isulat ang titik ng iyong sagot sa sagutang papel.

1. Ito ay isang uri ng sulatin o komposisyon na nagpapahayag ng pananaw o opinyon ng sumulat na may layuning magbahagi ng impormasyon, magpahayag ng nararamdaman, o manghikayat ng ibang tao.
 - A. nobela
 - B. alamat
 - C. sanaysay
 - D. maikling kuwento
2. Hanggang ngayon, sinusunod pa rin ng nakararami ang mga lumang tradisyon. Ano ang kahulugan ng salitang sinalungguhitan?
 - A. tanikala
 - B. pamahiin
 - C. kaugalian
 - D. panuntunan
3. Ano ang tawag sa mga salitang nag-uugnay ng dalawang salita, dalawang parirala at dalawang sugnay?
 - A. pang-abay
 - B. pang-angkop
 - C. pangatnig
 - D. pang-ukol
4. Napakarami na niyang napagtagumpayang problema _____ hindi na niya alintana ang mga darating pa. Alin ang angkop na gamiting pangatnig?
 - A. kaya
 - B. subalit
 - C. sapagkat
 - D. samantala
5. “Kung wala kang magandang sasabihin, mainam na itikom mo na lang ang iyong bibig upang hindi makasakit.” Ano ang ibig ipakahulugan ng pahayag?
 - A. Huwag magsalita kung walang sasabihing maganda.
 - B. Mahalagang kontrolin ang damdamin.
 - C. Matuto tayong maging mahinahon.
 - D. Maging tapat sa sinabi.

6. Kailangang ikahon ang mga lumalabag sa batas upang hindi pamarisan. Ano ang kahulugan ng salitang sinalungguhitang?
- A. itali
 - B. ipasok
 - C. ipaloob
 - D. ikulong
7. “Bata pa si Red subalit siya ay responsable na.” Alin ang pangatnig na ginamit sa pangungusap?
- A. bata
 - B. siya ay
 - C. subalit
 - D. responsable
8. Isa sa mga pagnanais ng isang babaeng Javanese noon na mabago ang kaugaliang nakasanayan para sa kababaihan. Ito ang pagkakaroon ng pantay na karapatan ng kababaihan sa kalalakihan. Bilang isang batang Asyano na naghahangad ng pagkakapantay-pantay, paano mo ipapaalam sa mga kababaihan ang kanilang karapatan?
- A. ibahagi ang RA 9262 o Violence against women and their Children
 - B. magbigay alam sa DSWD sa mga problemang pangkababaihan
 - C. tutulungan ang mga kababaihan sa kanilang karapatan
 - D. makipagtulungan sa mga kapwa kababaihan sa lugar
9. Si Mario ay isang matalino at responsableng bata sa klase. Ano ang nais ipakahulugan sa salitang nakasalungguhit?
- A. grupo
 - B. pangkat
 - C. paaralan
 - D. edukasyon
10. Samantala, nauuri sa dalawang klase ang lipunan, may mayaman at mahirap. Ano ang ibig ipahiwatig ng sinalungguhitang salita?
- A. uri
 - B. pangkat
 - C. paaralan
 - D. kapisanan

Aralin

1

Sanaysay ng Indonesia: Kay Estella Zeehandelaar

Ngayon, ating lalakbayin ang nakamamanghang lugar ng Indonesia at sabay nating pag-aralan ang mga katangian ng kanilang mga kabataan na masasalamatin sa kanilang panitikan.

Nasasabik ka na ba kaibigan?

Kaugnay sa araling ito, babasahin mo ang isang sanaysay mula sa Indonesia na pinamagatang “Kay Estella Zeehandelaar” na salin ni Elynia Ruth S. Mabanglo.

Halina kaibigan!

Balikan

Gaano na ba kalawak ang iyong natutuhan sa uri ng panitikan?

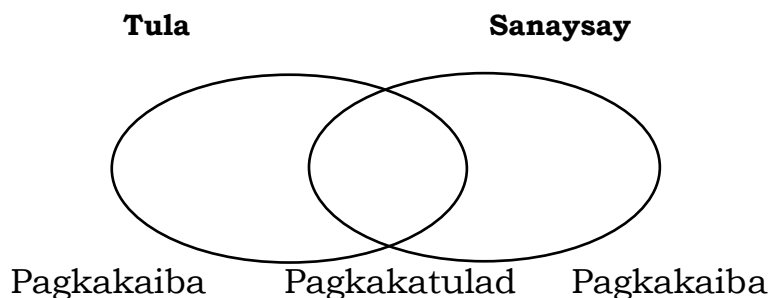
Sa nakaraang aralin, tinalakay natin ang konsepto ng tula. Bahagi rin sa talakayan ang pag-uugnay ng sariling damdamin sa damdaming inihayag ng napakinggang tula at nailalahad ang sariling pananaw ng paksa.

Ngayon ay gawin mo ang isang gawain sa ibaba.

Simulan mo na!

Gawain 1. Paghambingin mo

Panuto: Tukuyin ang pagkakaiba at pagkakatulad ng sumusunod. Isulat ang inyong mga sagot sa venn diagram.

Mga Tala para sa Guro

Ang modyul na ito ay naglalaman ng akdang sanaysay ng Indonesia na lumilinang sa mga batayang kasanayan ng Filipino 9.

Nakatuon ang pag-aaral sa sanaysay mula sa Indonesia at sinusuri ito upang lalong maunawaan ng mga mag-aaral ang tungkol dito at maikukumpara ito sa sanaysay ng Pilipinas kung saan ito ay tunay na nagyari sa iba't ibang bahagi ng mundo batay sa mga tradisyong sinusunod ng mga mamamayan. Kalakip nito ang mga Gawain upang mas madaling maunawaan ng mga mag-aaral ang modyul na ito sa pagkamit ng karunungan sa unang markaha

Tuklasin

Handa ka na ba sa susunod na gawain? Magaling! Bago natin basahin ang nakasasabik na akda ay lilinangin muna natin ang iyong kaalaman sa talasalitaan. Galingan mo!

Gawain 2. Tukuyin at Ipaliwanag mo

May mga salitang higit sa isa ang kahulugan gaya ng mga salitang *italisado* sa bawat bilang. Isulat sa kahon ang titik ng tamang kahulugan nito batay sa pagkakagamit nito sa pangungusap. Isulat sa linya ang inyong paliwanag kung bakit ito ang napili mong sagot.

A. moderno B. klima

- ☐ 1. Buong kasabikan kong hinihintay ang **panahon** ng aking paglaya.
Paliwanag: _____

- ☐ 2. Ang **panahon** noon ay mainit at maalinsangan.
Paliwanag: _____

A. lahi B. kulay

- ☐ 3. Hanggang ngayon hangad ko pa ring marating ang lupain ng mga **puti**.

Paliwanag: _____

- ☐ 4. Ang **puting** damit ay ang paboritong isusuot ng mga babaeng tulad ko.

Paliwanag: _____

Magaling! Alam kong handang-handa ka na sa ating babasahin dahil nasagutan mo nang maayos ang talasalitaan. Halika na! Alamin mo kung ano ang nangyari sa prinsesa na ikinulong sa loob ng labindalawang taon. Nakalaya ba siya, nakatakas o patuloy na naghihirap? Makatarungan ba ang nangyari sa tulad niyang isang kabataan?

Ang sanaysay ay mababasa ninyo sa **Panitikang Asyano, Modyul ng Mag-aaral sa Filipino 9, pahina 53-55.**

Suriin

Matapos mong basahin ang sanaysay na nasa anyong liham, ikaw ba ay napaibig o namangha?

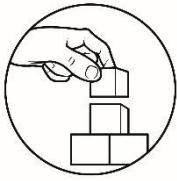
Sagutin mo ang mga sumusunod na gawain kaugnay sa binasa.

Gawain 3. Suriin mo

Panuto. Basahin at unawain ang sumusunod na tanong. Piliin at isulat ang titik ng tamang sagot sa iyong sagutang papel.

1. Mahihinuha ang pangunahing tauhan sa akda ay isang
 - A. batang babae
 - B. biyudang babae
 - C. tinedyer na babae
 - D. may edad na babae
2. Paano ipinakilala ng prinsesa ang kaniyang sarili?
 - A. aktibistang anak na babae ng Regent ng Japara
 - B. bunso sa tatlong babaeng anak ng Regent ng Japara
 - C. prinsesang Javanese na gustong makalaya sa lumang tradisyon
 - D. radikal na feminist at may pagmamahal sa pamilya
3. Bakit nais ng prinsesa na mabago ang kaugaliang Javanese para sa kababaihan?
 - A. Upang makamit ang nais mangyari sa buhay.
 - B. Upang matamasa ang di pantay na karapatan ng mga kababaihan.
 - C. Upang mapanatili ang pagmamahal na ibinibigay sa mga kababaihan.
 - D. Upang mapahalagahan ang mga kababaihan at hayaan silang maging Malaya.
4. Sa Pilipinas, alin sa sumusunod na kaugalian noon ang nagpapakita ng kawalan ng pantay na karapatan sa mga kababaihan?
 - A. Nananatili lamang sa bahay ang mga babae upang mag-alaga sa pamilya.
 - B. Mga lalaki lamang ang may karapatang humawak ng mataas na katungkulan
 - C. Babae ang gumagawa ng gawaing bahay gaya ng pagluluto at paglalaba.
 - D. Mga lalaki talaga ang manligaw at mamili ng mapapangasawa.
5. Bakit kailangang bigyan ng halaga at pantay na karapatan ang mga babae?
 - A. Dahil ang mga babae ay mahina.
 - B. Dahil nangangailangan din sila ng respeto at pagmamahal.
 - C. Dahil dapat lang na manatili sila sa bahay at mag-aalaga ng mga anak.
 - D. Dahil mas mahihirapan sila kapag gagawin nila ang gawain ng mga lalaki.

Pagyamanin

Alam mo ba....

Sa pagsulat ng sanaysay ay may mga pang-ugnay at mga pahayag na ginagamit sa pagbibigay ng sariling pananaw. Aalamin natin kung ano-ano ang mga ito.

A. Pang-angkop (Ligature) – Ito ay ang mga katagang nag-uugnay sa panuring at salitang tinuturingan. Ito ay nagpapaganda lamang ng mga pariralang pinaggagamitan. May dalawang uri ng pang-angkop.

- Ang pang-angkop na **na** ay ginagamit kapag ang unang salita ay nagtatapos sa **katinig** maliban sa **n**. Hindi ito isinusulat nang nakadikit sa unang salita. Ihiwalay ito. Nagigitnaan ito ng salita at ng panuring.

Halimbawa: mabait **na** tao buhay **na** marangya

- Ang pang-angkop na **-ng** ay ginagamit kung ang unang salita ay nagtatapos sa mga **patinig**. Ikinakabit ito sa unang salita.

Halimbawa: masam**ang** nilalang maling**ng** akala bas**ang** sisiw

B. Pang-ukol (Preposition) - Ito ay ang bahagi ng pananalita na nag-uugnay sa pangngalan, pandiwa, panghalip, o pang-abay sa iba pang mga salita sa loob ng pangungusap.

sa	ng
kay/kina	alinsunod sa/kay
laban sa/kay	ayon sa/kay
hinggil sa/kay	ukol sa/kay
para sa/kay	tungkol sa/kay

C. Pangatnig (Conjunction)- Ito ay ang bahagi ng pananalita na nag-uugnay sa dalawang salita, sugnay, parirala, o pangungusap. Maaari itong nagpapakita ng pagbubukod, pagsasalungat, o paglilinaw.

at	ni	o	kaya	maging
kung alin	sa halip	kung sino	siya rin	kung saan
man	saka	pati	dili kaya	gayundin
kung gayon	datapwat	subalit	bagkus	samantala
maliban	habang	bagaman	kung	sa bagay
kundi	kapag	sakali	sana	pagkat
sapagkat	kasi	kung kaya	palibhasa	dahil sa
sanhi ng	anupa	samakatwid	sa madaling salita	

Mabisang gamit sa pagbibigay ng sariling pananaw ang mga pang-ugnay. Maaaring banggitin ang sariling damdamin, paniniwala, ideya, at karanasa sa pagbibigay ng sariling pananaw. Ilan sa mga pahayag na ginagamit sa pagbibigay ng sariling pananaw ay ang sumusunod:

- Naniniwala ako na...
- Para sa akin...
- Lubos akong naniniwala...
- Kung ako ang tatanungin masasabi kong...
- Palibhasa'y napagdaanan ko kaya nakikita kong...
- Sa pangyayari, masasabi kong...

Gawain 4. Ikaw naman

Panuto. Salungguhitan ang pang-ugnay na ginamit sa pangungusap. Isulat sa linya kung anong uri ito ng pang-ugnay.

- _____ 1. Huwaring babae kung ituring ang mga babaeng may paninindigan.
- _____ 2. Alinsunod sa kanilang tradisyon, ang hindi pag-aasawa ang pinakamalaking kasalanang magagawa ng isang babaeng Muslim.
- _____ 3. Wala akong iniisip gabi't araw kundi ang makagawa ng paraang malabanan ang mga lumang tradisyon namin.

- _____ 4. Paano nga ba hindi magkakaganoon, kung tila ginawa lamang para sa lalaki ang mga batas.
- _____ 5. Sakaling makabili ako ng bagong laptop, ibibigay ko sa iyo ang aking cellphone.

Gawain 5. Isulat mo

Napalutang sa akda ang pagnanais ng isang babaeng Javanese na magbago sa kaugaliang nakasanayan para sa kababaihan. Ito ang pagkakaroon ng pantay na karapatan ng kababaihan sa kalalakihan. Bilang isang kabataang Asyano na naghahangad ng pagkakapantay-pantay, isulat sa talahanayan ang iyong sariling opinyon kung ano-ano ang maaari mong maitulong upang maiwasan ang diskriminasyon sa mga kababaihan.

<i>Mga nabanggit na pangyayari sa binasang akda</i>	<i>Dapat gawin ng mga kabataang Asyano upang maiwasan o malabanan ito</i>	<i>Hindi dapat gawin ng mga kabataang Asyano upang maiwasan o malabanan ito</i>
Labag sa aming kaugaliang pag-aralin ang mga babae		
Nang tumuntong ako ng ikalabindalawang taong gulang, ako ay itinali sa bahay		
Ikinulong ako at pinagbawalang makipag-ugnayan sa mundong nasa labas ng bahay		
Ang mundong hindi ko na makikita marahil liban kung kasama ko na ang mapapangasawang estranghero, isang di-kilalang lalaking pinili ng mga magulang ko, ang lalaking ipinagkasundo sa akin nang di ko namamalayan.		

Isaisip

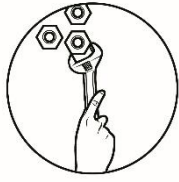
Binabati kita dahil matagumpay mong naisagawa ang mga naunang gawain sa modyul. Sa bahaging ito, sasagutin mo ang sumusunod upang mailahad ang iyong natutuhan sa modyul.

Gawain 6. Ikumpleto mo.

Panuto. Kumpletuhin ang sumusunod na pahayag.

1. Sa araling ito, natuklasan ko na ang sanaysay ay _____

2. May iba't ibang uri ng pang-ugnay tulad ng _____

Isagawa

Gawain 7. Opinyon Mo

Maglahad ng mga opinyon gamit ang mga pang-ugnay mula sa balita sa ibaba gamit ang rubrik.

Habagat at Bagyong Fabian, nanalasa sa Kamaynilaan

Nakaranas ng malaking pagbaha ang Lungsod ng Maynila dulot ng habagat at bagyong Fabian kahapon, Hulyo 23, 2021. Nagsilikas ang mga residente dahil ang kanilang mga tahanan ay lubog sa baha at halos bubong na lamang ang nakita. Mabilis na rumesponde ang mga opisyaes ng lungsod kaya nailigtas ang mga biktima. Sila ay pansamantalang inilikas sa mga paaralan at *covered court* sa kani-kanilang mga barangay. *(Ulat mula sa 24 Oras ng GMA, Hulyo 23, 2021)*

Rubrik sa Pagbibigay ng Opinyon

Pamantayan	5	4	3	2	1
Nilalaman Angkop sa Paksa Lalim ng ideyang inilahad	Pinakamahu-say	Mahu-say	Katanggap-tanggap	Mapaghu-husay	Nangangailangan pa ng mga pantulong na pansanay
Balarila Wastong gamit ng Pang-ugnay					
Hikayat Lalim ng mga Patunay o Ebidensiya					

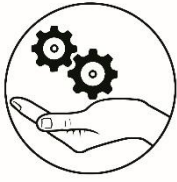

Tayahin

Panuto. Basahin at unawain ang sumusunod na mga katanungan. Piliin at isulat ang titik ng pinakatamang sagot sa sagutang papel.

1. Ang sumusunod na tradisyon ay ang sinunod ng pamilya ni Estella Zeehandelaar maliban sa isa.
 - A. bawal magtrabaho ang kababaihan
 - B. hindi nakapag-aral ang mga babae
 - C. ipinagkasundo ang mga babae sa kanilang mapangasawa
 - D. hahayaang makapamilya ang mga babae sa kanilang mapapangasawa
2. “Panahon na upang magbago ka.” Anong uri ng pang-ugnay ang may salungguhit?
 - A. pangatnig
 - B. pang-ukol
 - C. pangawing
 - D. pang-angkop
3. Kung ikaw ay isa sa mga kabataang naging biktima ng COVID 19 sa inyong lugar, ano ang maipapayo mo sa mga kabataang may matitigas na ulo?
 - A. hahayaan na lang sila dahil may sarili silang pag-iisip
 - B. payuhan na susunod sa mga protokol na ipinapatupad
 - C. bigyan ng kalayaan ang mga kabataan na maging masaya
 - D. iwasan ang makihalubilo sa mga kabataan upang walang gulo
4. Isang marikit na dilag ang bumibighani sa puso ni Andres. Alin ang pinakaangkop na kahulugan sa salitang may salungguhit?
 - A. masipag
 - B. maganda
 - C. matapang
 - D. maalalahanin
5. Isa kang lider ng iyong samahan sa paaralan. May isa kang kasapi na gumawa ng hindi kaaya-aya at naging sanhi ng kaguluhan sa loob ng kampus. Ano ang pwede mong gawin?
 - A. huwag makialam para hindi masangkot sa gulo
 - B. hahayaan nalang siya dahil siya ang gumawa nito
 - C. pagalitan siya upang hindi na mauulit ang kaniyang ginawa
 - D. kausapin nang maayos at magbigay ng payo para maiwasan ang gulo.

6. Alinsunod sa batas, bawal ang *illegal* na pagpuputol ng mga puno sa kabundukan. Anong uri ng pang-ugnay ang salitang may salungguhit?
- A. pangatnig
 - B. pang-ukol
 - C. pang-abay
 - D. pang-angkop
7. Isa sa matalik mong kaibigan ang nagsabi na ang pagpapaturok ng ineksyon kontra covid ay may masamang epekto sa katawan ng tao. Ano ang magiging reaksiyon mo tungkol sa iyong narinig?
- A. paniwalaan ang sinabi ng kaibigan
 - B. huwag magpaturok para di- mapahamak
 - C. awayin dahil hindi totoo ang kaniyang sinabi
 - D. makinig sa mga balita at magbasa ng mga pahayagan upang malaman ang katotohanan
8. Buong kagalakan kong sinalubong ang pagdating ng aking sanggol sa aming tahanan. Ano ang kahulugan ng salitang may salungguhit?
- A. kalungkutan
 - B. kaginhawaan
 - C. kaligayahan
 - D. kapayapaan
9. Balang araw, maaaring lumuwa ang buhay ng bawat mamamayan mula sa pagkakautang.
- A. maluwag ang tali
 - B. makaahon sa hirap
 - C. malawak na tirahan
 - D. magiging malaki ang buhay
10. Hindi ako nabibilang sa daigdig ng mayayaman, kundi sa piling ng aking mahirap na pamilya.
- A. nauuri
 - B. napasama
 - C. nabilang
 - D. nauugnay

Karagdagang Gawain

Natutuwa ako dahil natapos mo na ang Tayahin. Kaya mo pa ba? Magaling! Para sa panghuling gawain, basahin mo ang isang halimbawa ng sanaysay tungkol sa pag-ibig at siguradong kikiligin ka rin dito. Humanda ka na!

Pag-ibig Nga!

“Pag-ibig” isang salitang madaling bigkasin ngunit napakahirap bigyan ng kahulugan, marahil dahil sa iba’t ibang karanasan ng mga tao. Maaaring sabihin ng iba na ang kaniyang nararamdaman ay tunay na pag-ibig, at ang iba naman ay maaaring sabihin na kabaliwan lamang.

Bakit nga ba tayo umiibig? Bilang isang ispesyal na nilikha ng Diyos, tayo ay binuo dahil sa pag-ibig at pinag-ugatan ng dalawang taong nagmamahal. Lahat ng mga ginagawa natin ay pag-ibig ang dahilan kaya sinasabing ang pag-ibig ay makapangyarihan.

Kapag tayo ay magmahal, talagang gagawin natin ang lahat alang-alang sa ating minamahal. Susundin ang mga bagay na iniuutos at kakailanganin ng minamahal upang maipakita ang tunay na pag-ibig. Minsan naging sunod-sunuran tayo upang sa ganoon ay hindi masaktan o makaramdam ng sama ng loob ang ating minamahal. Dakila nga kung tawagin ng marami ang pag-ibig dahil may mga nagbuwis ng buhay upang maipakita lamang ang tunay na pag-ibig. Kadalasan matatawag nating mahina ang pag-iisip ng taong umiibig dahil ang nakikita ng mga tao ay iba sa kaniyang nakikita at nararamdaman. Kung sa nakararami ay imposible ang mga bagay, para sa taong umiibig, lahat ay posible at mangyari pang sabihin na magagawa niyang lahat basta ang utos ay pag-ibig. Nagiging bulag daw ang taong umiibig dahil hindi niya nakikita ang mga kahinaan at minsan mga negatibong aspeto ng isang tao.

Sabi nga, napakasarap ang buhay kapag may minamahal at may nagmamahal. Wala ka ng mahihiling pa dahil nag-uumapaw ang sayang iyong nararamdaman at naging kumpleto na ang lahat sa iyong buhay. Ngunit dapat din nating iisipin na kapag tayo ay magmahal, kailangang alam natin kung kailan tama lalo na kapag umiibig sa kabilang kasarian. Marami kasi ang uri ng pag-ibig ngunit iba ang uri ng pag-ibig na nararamdaman sa taong ninanais makasama sa habambuhay. Ito ang nararamdaman ng dalawang taong magsing-irog na nais makasama ang isa’t isa hanggang sa huli, kaya kailangang titiyakin nating tunay na ngang pag-ibig ang ating nararamdaman.

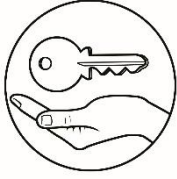
Pagkatapos mong mabasa ang sanaysay, gawin mo ang hinihingi sa ibaba. Kaya mo iyan kaibigan!

Gawain 8. Talaan ng mga Katangian

Mula sa binasa mong akda, itala ang mga katangian ng mga Kabataang Asyano tungkol sa pag-ibig na dapat gawin at hindi dapat gawin.

Dapat Gawin	Hindi Dapat Gawin

Susi sa Pagwawasto

TAYAHIN

1. D

2. B

3. B

4. B

5. D

6. B

7. D

8. C

9. B

10. A

PAGYAMANIN

GAWAIN 4. Ikaw

naman

1. Pang-angkop - ng

2. Pangatnig -

Alinsunod sa

3. Pangatnig- kundi

4. Pangatnig -kung

5. Pangatnig -

sakaling

Tula:

Ang tula ay is

o panitikan na

mapahayag ang

malayang pagsusulat. Binubuo ang

tula ng taludtod at saknong na

may sukat at tugma.

Pagkakatatlad:

Uri ng Panitikan

Sanaysay:

Isang uri ng sulatin o

komposisyon na nagpapahayag ng

pananaw ng pananaw o opinion ng

sumulat. Ito ay naglalayong

magbahagi ng impormasyon,

magpahayag ng nararamdaman,

manghikayat at iba pa.

SUBUKIN

1. C

2. C

3. C

4. A

5. A

6. D

7. C

8. A

9. C

10. B

Gawain 3

Surtin

TUKLASIN

GAWAIN 2

1. A

Paliwanag:

Ang ibig sabihin ng salitang

panahon sa pangungusap ay

modernong panahon

Paliwanag:

Ang salitang *panahon* sa

pangungusap ay

nangangahulugang klima o

climate

3. A

Paliwanag:

Ang ibig sabihin ng salitang

puti sa pangungusap ay lahi.

Ang lahi ay

nangangahulugang pangkat

ng tao na nagtataglay ng

magkatulad at natatanging

pisikal na katangian.

4. B

Paliwanag:

Ang salitang *puti* sa

pangungusap ay na -

ngangahulugang kulay.

Gawain 5-8

Depende sa sagot ng mga

bata

Depende sasagot ng mag-aaral

Gawain 6

Depende sa sagot ng mag-aaral

Gawain 5-8

Depende sa sagot ng mag-aaral

Gawain 8

Depende sa sagot ng mag-aaral

Gawain 7

Sanggunian

Peralta, Romulo N. et. al. Modyul 9 2016. Panitikang Asyano Modyul ng mga Mag-aaral sa Filipino 9. Aralin1.4: Sanaysay. Republika ng Korea, Prinpia Co., Ltd. Korea, pp. 50-59.

Para sa mga katanungan o puna, sumulat o tumawag sa:

Department of Education - Bureau of Learning Resources (DepEd-BLR)

Ground Floor, Bonifacio Bldg., DepEd Complex
Meralco Avenue, Pasig City, Philippines 1600

Telefax: (632) 8634-1072; 8634-1054; 8631-4985

Email Address: blr.lrqad@deped.gov.ph * blr.lrpd@deped.gov.ph